

tot Vredelust

Landhuis Vredelust alias Kortijn, dat dateert uit 1775.

Benny (Bernardo Antonio) Prince die uit Maracaibo, Venezuela kwam. Benny nam de ijsfabriek over van zijn schoonvader Shon Wichi en begon ook een bottelarij voor frisdrank.

Miki, nichtje en pleegdochter van Bella, trouwde met de eilandsontvanger Oscar Palm en ging wonen op Kortijn 7. Het huis was een huwelijksgeschenk van Benny Prince, want daarvoor was nummer 7 een houten huis, dat Bennie had laten afbreken. De weduwe woont nog steeds op dat adres in een goed onderhouden woning met een gezellige tuin vol planten en dieren tussen de bouwvallige huizen van de buurt.

Na het overlijden van Bella in 1971 hertrouwde Benny Prince (72) met de 22-jarige Venezolaanse Belkis Josefina Hoyer Rodriguez. Benny overleed zes jaar later in Venezuela. De weduwe Belkis Rodriguez verkocht in juli 1978 de fabriek en het woonhuis aan Edwin Moorsaline Kadir Ally uit Guyana en z'n vrouw, de Portugese Maria Rodriguez. Kadir Ally overleed in 2000 en amper een jaar later kampte Maria Rodriguez met gezondheidsproblemen en kon zij de fabriek niet meer onderhouden, waardoor zij genoodzaakt was tot sluiten. De bank wilde de fabriek verkopen bij veiling. Maar Maria hoorde over de jonge Dean Rozier, die in Nederland had gestudeerd en bij zijn terugkeer ging werken bij Rodriguez Agencies. Hij wilde het pand wel kopen als investering. Maria Rodriguez bleef hem aanmoedigen en tenslotte, op dertigjarige leeftijd, ging Dean Rozier ermee akkoord en kocht in 2002 de fabriek en het woonhuis. Maria bleef tot aan haar dood wonen in het

huis aan de Kortijnweg (zie het kader Kortijn ijsfabriek). Na de dood van Shon Janchi in 1939 werd het landhuis verhuurd aan diverse eigenaren. De eerste was de Surinaamse gouvernementsarts en bacterioloog Dr. Erwin van der Kuyp, die werkte voor de Gezondheidsdienst en ook een huispraktijk had. Hij was getrouwd met de Surinaamse Hettie, ze hadden twee kinderen. Van der Kuyp was hoofd van de dienst Volkshygiëne in Suriname en werkte bij de Geneeskundige dienst op Curaçao. Hij bestudeerde de muggenpopulatie op de Benedenwindse eilanden. Een muskietenplaag in de Nederlandse Antillen was niet zo groot want bij karige regenval waren er weinig permanente broedplaatsen te vinden, behalve de kunstmatige waterreservoirs in en rondom de woningen.

Van der Kuyp noemde onder andere de gele koortsmuskiet, de malariamuskiet die sporadisch werd gevonden op Curaçao, Aruba en Sint Maarten (in 1946 bedroeg de miltindex 1.7 procent). Bij geen van de kinderen met een vergrote milt werden malariaparasieten aangetoond.

In de negentiende eeuw werden de Nederlandse Antillen geregeld door de gele koorts geteisterd. Het laatste geval deed zich voor op Curaçao in 1914.

Ook dengue (knokkelkoorts) kwam vroeger epidemisch voor en sinds 1936 werd alle verkeer uit buitenlandse havens op Curaçao en Aruba besproeid met een insecticide, tot aan de jaren zeventig.

Dokter Van der Kuyp was volgens de burens een lastige man. Kinderen mochten niet komen in de kurá en de dokter zorgde er voor dat vervuilers van de kurá

een boete kregen. In de kurá di Shon Janchi werd namelijk veel vuil gestort en de arme burens in 'Hole man' deden er hun behoeften. Hole man (letterlijk: ruikende handen) werd een bekend begrip. Daar stonden kleine primitieve huisjes en woonden armeren mensen, meestal ambachtlieden, wasvrouwen, strijksters en bedienden. Een timmerman maakte vissersboten bij zijn huis. Ma Tina woonde er met haar achternichten. Zij was wasvrouw en strijkster en werkte bij diverse *mefrou* in de omgeving. Hole man grensde aan de Brionweg met huizen van middenstanders. Nu is het een verlopen buurt met veel buitenlanders en druggebruikers, dus het wordt hoog tijd om de buurt te saneren. De dokter en zijn vrouw vertrokken

uiteindelijk naar Suriname. In Kortijn 17 stond de eerste bakkerij van de zakenman Ernesto Martijn. Het huis met de schoorsteen staat er nog. Daar werkten vier Haïtianen die continu brood bakten in de vroege ochtend. Het verse 'hongergevende' brood, *pandushi's* (krentenbrood) en gebak werden gebracht naar de winkel van E&G Martijn aan de Brionweg. Daar werd ook koffie gebrand. 's Morgens vroeg verspreidde de heerlijke koffiegeur zich in de omgeving.

Het landhuis Kortijn werd in 1951 door de familie Van der Meulen verkocht aan de Sport Vereniging Sithoc. Dat was op initiatief van frater Andreas, die de oprichter was van Sithoc met diverse sporttakken als voetbal, basketbal, volleybal en zwemmen. De frater wilde van het landhuis een clubhuis maken en de grote kurá gebruiken voor het aanleggen van tennis- en basketbalbanen. Het terrein werd schoongemaakt, er kwam een nieuwe hoge omrastering die grensde aan de achterbuurt Hole man achter de Brionweg, maar helaas bleef het daarbij. De zware hypotheeklast was te groot, het landgoed werd in 1964 verkocht aan het Eilandgebied. Het landhuis werd toen gerestaureerd onder leiding van Shon We van Meeteren van Domeinbeheer. Thans is het landhuis weer verpauperd en dichtgemaakt om te voorkomen dat chollers binnenkomen.

Bekende mensen die in Kortijn en aan de Kortijnweg hebben gewoond, zoals de weduwe Shon Yèyè Broekman-De Jongh, Henry de Jongh (van het Sport-

Benny Prince van de ijsfabriek en bottelarij.

Bella van der Meulen, dochter van Shon Wichi.

FOTO'S FAMILIE VAN DER MEULEN

huis De Jongh en schoonvader van premier Emily de Jongh-Elhage), Postdirecteur Piet Breusers en de vroeg overleden gedeputeerde Willy Franco, die het initiatief nam voor de Curaçoise vlag (nu 25 jaar geleden). Een buste van Willy Franco stond bij het landhuis, maar door de verwaarloosde plek is de buste verhuisd naar Barber. Verder woonden daar de verongelukte journalist en medeoprichter van het ochtendblad Extra, Eddie Oleana, oud-minister Jules Eisden en op de hoek met de Witteweg de familie Hendrikse. De Kortijnweg werd in de volksmond *Hanch'i Kanga* genoemd. Het is nu een drukke weg met veel verkeer, maar blijft een zeer sfeervolle straat.

Traditie van de ijsfabriek Kortijn

De oude ijsfabriek Kortijnweg 48, van Wichi van der Meulen en van Benny Prince en later van Edwin Kadir Ally, werd in 2002 gerestaureerd door de zakenman Dean Rozier.

De machines waren niet meer te gebruiken en werden vervangen door moderne machines, maar wel volgens het traditionele koelingsprincipe met ammoniak. Aanvankelijk werden in de oude fabriek 300 zakken ijs per dag geleverd met daarnaast grote staven ijs. De gemoderniseerde fabriek levert nu per dag 10.000 zakken gevuld

Dean Rozier (37), directeur-eigenaar van de fabriek Kortijn Ijs.

met blokjes ijs. Er worden nauwelijks nog grote stukken ijs gebruikt, af en toe bij ijssculpturen als versiering bij onder andere de hotels.

De fabriek van Benny Prince had ook een bottelarij, de 'Crystal Bottling Company', met diverse vormen limonadeflessen en flesjes 'gebotteld' water. In de oorlogsjaren werd de limonade gevuld in de donkergroene flessen van Heineken, 'bòter pretu' zonder merk en erg populair onder de lokale bevolking. Daarna werden het flessen met namen als Tropi-Cola, Oso-Grape en Crystal (sodawater).

Door de energieke Dean Rozier is met ijsfabriek Kortijn een traditie behouden in het oude Otrobanda.